KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 1475/95

av den 28 juni 1995

om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper försäljnings- och serviceavtal för motorfordon

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning nr 19/65/EEG av den 2 mars 1965 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av avtal och samordnade förfaranden [1], senast ändrad genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, särskilt artikel 1 i denna,

efter att ha offentliggjort ett utkast till denna förordning [2],

efter samråd med Rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor, och

med beaktande av följande:

(1) Enligt förordning nr 19/65/EEG har kommissionen befogenhet att genom förordning förklara att fördragets artikel 85.3 gäller vissa grupper av avtal som omfattas av artikel 85.1, där endast två företag är parter och den ena parten förbinder sig att endast till den andra parten leverera vissa varor för återförsäljning inom ett visst område inom den gemensamma marknaden. Mot bakgrund av de erfarenheter som har vunnits i samband med hanteringen av det stora antalet försäljnings- och serviceavtal för motorfordon är det möjligt att bestämma en grupp av avtal som normalt kan anses uppfylla villkoren i artikel 85.3. Det rör sig om avtal med en bestämd eller obestämd giltighetstid enligt vilka den levererande parten åt den återförsäljande parten överlåter uppgiften att inom ett angivet område främja försäljning av och service på vissa varor inom motorfordonsbranschen och enligt vilka leverantören förbinder sig att inom det avtalade området för återförsäljning leverera de varor som är föremål för avtalet endast till försäljaren eller förutom till denne endast till ett begränsat antal företag inom säljorganisationen.

Definitioner av vissa begrepp som används i denna förordning återfinns i artikel 10.

(2) Trots att de skyldigheter som uppräknas i artikel 1 – 3 i regel har till syfte eller resultat att sätta ur spel, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden och normalt kan inverka på handeln mellan medlemsstater, kan förbudet i fördragets artikel 85.1 ändå med stöd av artikel 85.3 förklaras inte tillämpligt på dessa avtal, om än endast under vissa restriktiva förutsättningar.

(3) Av särskild betydelse för frågan om tillämpligheten av fördragets artikel 85.1 på försäljnings- och serviceavtal inom motorfordonsbranschen är det förhållandet att de konkurrensbegränsningar och skyldigheter beträffande distributionssystemet som anges i artikel 1 – 4 i denna förordning regelmässigt åläggs parterna i samma eller liknande form inom hela den gemensamma marknaden när det gäller de varor som levereras inom en viss tillverkares säljorganisation. Motorfordonstillverkarna täcker hela den gemensamma marknaden, eller väsentliga delar av den, genom en uppsättning avtal som innehåller likartade konkurrensbegränsningar, och påverkar därigenom inte endast försäljning och service i medlemsstaterna utan även handeln mellan dem.

(4) Bestämmelserna om ensam försäljning och selektiv distribution kan betraktas som nödvändiga rationaliseringsåtgärder inom motorfordonsbranschen eftersom motorfordon är konsumentkapitalvaror som både med jämna och ojämna intervall, och inte alltid på samma plats, behöver underhåll och reparationer utförda av fackmän. Motorfordonstillverkarna samarbetar med utvalda försäljare och verkstäder för att tillhandahålla service som är speciellt anpassad för produkten. Av kapacitets och effektivitetsskäl kan ett sålunda utformat samarbete inte utsträckas till ett obegränsat antal försäljare och verkstäder. Att förena service och distribution i samma organisation måste betraktas som mera effektivt än en uppdelning mellan å ena sidan en försäljningsorganisation för nya fordon och å den

[1] EGT nr 36, 6.3.1965, s. 533/65.
[2] EGT nr C 379, 31.12.1994, s. 16.

andra sidan en serviceorganisation med försäljning av reservdelar, särskilt med tanke på att innan ett nytt fordon levereras till konsumenten inom säljorganisationen måste företaget genomföra en teknisk besiktning av fordonet enligt tillverkarens specifikationer.

(5) Tvånget att anlita det auktoriserade systemet är emellertid inte alltid nödvändigt för en effektiv distribution. Därför bör det föreskrivas att leverans till återförsäljare av varor som omfattas av avtalet inte får förbjudas om återförsäljarna

— tillhör samma säljorganisation (artikel 3.10 a),

eller

— köper reservdelar för att själv använda dessa vid reparationer eller underhåll (artikel 3.10 b).

Åtgärder som vidtas av en tillverkare eller ett företag inom säljorganisationen för att skydda det selektiva distributionssystemet är förenliga med undantaget enligt denna förordning. Detta gäller särskilt återförsäljarens skyldighet att endast sälja fordon till en konsument genom en mellanhand om konsumenten har godkänt mellanhanden som sitt ombud (artikel 3.11).

(6) Det bör vara möjligt att hindra grossister som inte tillhör säljorganisationen att återförsälja reservdelar som har tillverkats av motorfordonstillverkare. Det kan antas att det för konsumenten fördelaktiga system som gör det möjligt att snabbt få tillgång till alla de reservdelar som omfattas av avtalsprogrammet, inklusive delar med låg omsättning, inte skulle kunna upprätthållas utan tvånget att anlita det auktoriserade systemet.

(7) Förbudet mot att handla med konkurrerande varor kan undantas om det inte hindrar försäljaren att sälja motorfordon av andra märken på ett sätt som förhindrar all sammanblandning mellan märken (artikel 3.3). Skyldigheten att inte sälja andra tillverkares varor annat än i separata försäljningslokaler och under separat ledning, kopplad till den allmänna skyldigheten att undvika sammanblandning mellan olika märken, säkerställer att endat ett märke säljs i varje försäljningslokal. Denna sista skyldighet måste fullgöras i god tro av försäljaren så att försäljning och garantiservice inte på något sätt kan leda till att konsumenten vilseleds eller till att försäljaren handlar illojalt gentemot leverantörer av varor av konkurrerande märken. För att upprätthålla konkurrensen mellan konkurrerande varor måste den separata ledningen för de olika försäljningsställena hanteras av en separat juridisk person. En sådan skyldighet ger försäljaren ett incitament att utveckla försäljning och service när det gäller varor som omfattas av avtalet och främjar därmed även konkurrensen mellan dessa varor och konkurrerande varor. Dessa bestämmelser hindrar inte försäljaren att i samma verkstad erbjuda och utföra underhåll och reparationer av motorfordon av konkurrerande märken. Försäljaren kan dock vara skyldig att se till att tredje man inte får otillbörlig nytta av leverantörens investeringar (artikel 3.4).

(8) Förbud mot att handla med konkurrerande varor kan emellertid inte under alla förhållanden betraktas som nädvändiga för en effektiv distribution. Försäljare måste vara fria att från tredje man köpa reservdelar, som i kvalitetshänseende kan jämföras med dem som tillhandahålls av leverantören, och att använda och återförsälja dessa delar. I detta sammanhang kan det antas att alla delar som härrör från samma produktion är identiska och har samma ursprung. Det åligger de producenter som säljer reservdelar till försäljare att i förekommande fall bekräfta att dessa delar motsvarar de delar som levererats till fordonstillverkaren. Försäljarna skall också ha möjlighet att för de motorfordon som ingår i avtalsprogrammet fritt få välja reservdelar som är av likvärdig eller av högre kvalitet. Genom denna inskränkning i konkurrensförbudet tas hänsyn till betydelsen av fordonens säkerhet och av upprätthållandet av en effektiv konkurrens (artiklarna 3.5, 4.1.6 och 4.1.7).

(9) De begränsningar som gäller försäljarens verksamhet utanför det område som han har tilldelats leder till ökade insatser för försäljning och service inom ett överskådligt avtalat område, en marknadskännedom baserad på nära kontakt med konsumenterna samt ett mer efterfrågeinriktat utbud (artikel 3.8 och 3.9). Efterfrågan på de varor som omfattas av avtalet skall dock förbli flexibel och bör inte begränsas regionalt. Försäljare skall inte endast ha möjlighet att tillgodose efterfrågan på de varor som omfattas av avtalet inom sina avtalade områden, utan skall också kunna tillgodose efterfrågan från personer och företag inom andra delar av den gemensamma marknaden. Försäljare bör inte hindras från att göra reklam i ett medium som riktas till kunder utanför det avtalade området, eftersom sådan reklam inte strider mot skyldigheten att främja försäljningen inom det avtalade området. Tillåten reklam omfattar inte direkta och personliga kontakter med kunder vare sig detta sker genom hembesök, telefonsamtal, eller annan form av telekommunikation eller genom personligt brev.

(10) Av hänsyn till företagens rättssäkerhet bör vissa skyldigheter som åläggs försäljaren och som inte utgör hinder för undantag specificeras med avseende på iakttagandet av miniminormer för försäljning och service (artikel 4.1.1), regelbundenheten hos order (artikel 4.1.2), uppnåendet av kvantitativa mål avseende försäljning och lagerhållning som avtalats mellan parterna eller fastställts av en utomstående expert i händelse av oenighet (artikel 4.1.3 – 4.1.5) och bestämmelserna om garantiservice (artikel 4.1.6 – 4.1.9). Sådana skyldigheter har direkt samband med skyldigheterna enligt artikel 1 – 3 och påverkar deras konkurrensbegränsande verkningar. De kan därför, på samma grunder som de sistnämnda, undantas om de i ett enskilt fall omfattas av förbudet i fördragets artikel 85.1 (artikel 4.2).

(11) Enligt förordning nr 19/65/EEG skall de villkor anges som skall vara uppfyllda för att förklaringen om att fördragets artikel 85.1 inte är tillämplig.

(12) Enligt artikel 5.1.1 a och 5.1.1 b är det ett villkor för undantag att företaget, oavsett var inom den gemensamma marknaden fordonet har inköpts, uppfyller garantivillkoren och tillhandahåller kostnadsfri service och service i samband med tagande av fordon samt sådana reparationer och sådant underhåll som är nödvändigt för att fordonet skall fungera säkert och tillförlitligt. Avsikten med dessa bestämmelser är att förhindra att konsumentens frihet att köpa var som helst inom den gemensamma marknaden inskränks.

(13) Avsikten med artikel 5.1.2 a är att ge tillverkaren möjlighet att bygga upp en samordnad säljorganisation utan att störa det förtroendefulla förhållandet mellan försäljare och deras underförsäljare. Om leverantören förbehåller sig 7rätten att godkänna de underförsäljare som försäljaren utser, skall han därför inte utan saklig grund kunna vägra att ge sitt godkännande.

(14) Enligt artikel 5.1.2 b får leverantören inte ställa sådana krav, enligt artikel 4.1, att en försäljare inom säljorganisationen utsätts för diskriminering eller orättvis behandling.

(15) Avsikten med artikel 5.1.2 c är att motverka att försäljare koncentrerar sina beställningar hos leverantören till följd av kumulativa rabatter. Denna bestämmelse är avsedd att göra det möjligt för reservdelsleverantörer vars sortiment inte är lika omfattande som tillverkarens att konkurrera på lika villkor.

(16) Enligt artikel 5.1.2 d är det ett villkor för undantag att det skall vara möjligt för försäljaren att hos leverantören beställa serietillverkade personbilar, för konsumenter inom den gemensamma marknaden, i ett utförande som är anpassat till deras hemort eller fordonets registreringsort, om motsvarande modell också erbjuds av tillverkaren genom företag inom säljorganisationen på den orten (artikel 10.10). Genom denna bestämmelse undviks risken för att tillverkaren och företag inom säljorganisationen skulle kunna utnyttja produktdifferentiering mellan olika delar av den gemensamma marknaden för att dela upp marknaden.

(17) I artikel 5.2 görs undantaget beroende av ytterligare minimivillkor. Avsikten med detta är att förhindra att försäljaren, på grund av skyldigheter som åläggs honom, i alltför hög grad blir ekonomiskt beroende av leverantören och på förhand avstår från den konkurrerande verksamhet som formellt är tillåten, eftersom den skulle strida mot tillverkarens eller andra till säljorganisationen anslutna företags intressen.

(18) Enligt artikel 5.2.1 kan försäljaren på objektiva grunder motsätta sig att han åläggs alltför långtgående skyldigheter enligt artikel 3.3.

(19) I artikel 5.2.2, 5.2.3 och 5.3 fastställs minimivillkor för undantag med avseende på försäljnings- och serviceavtalets giltighetstid och uppsägning. Eftersom försäljarens investeringar för att förbättra försäljning och service beträffande de varor som omfattas av avtalet och ett kortfristigt avtal eller ett avtal med kort uppsägningstid leder till att försäljarens beroende av leverantören ökar väsentligt. För att inte försvåra en utveckling mot mer flexibla och effektiva strukturer för försäljning bör leverantören ges möjlighet att säga upp avtalet om hela, eller en väsentlig del av, säljorganisationen skall omorganiseras. Det är lämpligt att anlita en oberoende expert eller föreskriva om skiljedomsförfarande i händelse av meningsskiljaktigheter mellan parterna, utan att detta påverkar parternas rätt att vända sig till behöriga domstolar i enlighet med gällande nationell rätt.

(20) Enligt förordning nr 19/65/EEG skall anges vilka begränsningar eller bestämmelser som avtalen inte får innehålla för att förklaringen enligt den här förordningen om att fördragets artikel 85.1 inte är tillämplig skall gälla (artikel 6.1.1-6.1.5). Det bör vidare fastställas att vissa åtgärder som vidtas av parterna automatiskt medför att undantaget inte blir tillämpligt om de upprepas eller genomförs systematiskt (artikel 6.1.6-6.1.12).

(21) Avtal enligt vilka en motorfordonstillverkare överlåter återförsäljningen av sina varor åt en annan motorfordonstillverkare omfattas inte av gruppundantaget på grund av deras långtgående verkningar på konkurrensen (artikel 6.1.1).

(22) För att säkerställa att parterna iakttar de begränsningar som föreskrivs i förordningen, bör även de avtal vars syfte sträcker sig längre än till de varor eller tjänster som avses i artikel 1, eller som föreskriver konkurrensbegränsningar som inte är undantagna enligt denna förordning, uteslutas från undantaget (artikel 6.1.2 och 6.1.3).

(23) Undantaget kan inte heller tillämpas om parterna beträffande varor som omfattas av denna förordning träffar avtal sinsemellan om skyldigheter som skulle vara godtagbara i den kombination av skyldigheter som är undantagen enligt kommissionens förordningar (EEG) nr 1983/83 [1] eller (EEG) nr 1984/83 [2], senast ändrade genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av exklusiva distributionsavtal och exklusiva inköpsavtal, men som är mera långtgående än de skyldigheter som är undantagna enligt denna förordning (artikel 6.1.4).

(24) För att skydda försäljares investeringar och förhindra att leverantörer kringgår bestämmelserna om uppsägning av avtal, bör det bekräftas att undantaget inte gäller om leverantören förbehåller sig rätten att under avtalets löptid ensidigt ändra bestämmelserna om den ensamförsäljningsrätt inom området som beviljats försäljaren (artikel 6.1.5).

(25) För att upprätthålla effektiv konkurrens i försäljningsledet är det nödvändigt att föreskriva att tillverkaren eller leverantören kommer att förlora rätten att omfattas av undantaget om han begränsar försäljarens frihet att utveckla sin egen policy vad gäller återförsäljningspriset (artikel 6.1.6).

(26) Principen om en enhetlig marknad innebär att konsumenter skall kunna köpa motorfordon var som helst inom gemenskapen där priserna eller villkoren är mest förmånliga samt att återförsälja dessa fordon, förutsatt att återförsäljningen inte sker i kommersiellt syfte. Förmånerna enligt denna förordning kan därför inte beviljas tillverkare eller leverantörer som hindrar parallell import eller export genom åtgärder som vidtas med avseende på konsumenter, bemyndigade mellanhänder eller företag inom säljorganisationen (artikel 6.1.7 och 6.1.8).

(27) För att i konsumenternas intresse säkerställa effektiv konkurrens på underhålls- och reparationsmarknaden, får undantaget inte tillämpas på tillverkare eller leverantörer som hindrar självständiga reservdelsproducenters och försäljares tillträde till marknaderna eller begränsar återförsäljares eller reparatörers frihet att, oavsett om de tillhör säljorganisationen, köpa och använda sådana reservdelar om de motsvarar originalreservdelarnas kvalitet. Det fastställs att försäljaren har rätt att anskaffa reservdelar av likvärdig kvalitet från ett tredje företag som försäljaren själv väljer och att dessa företag har rätt att leverera reservdelar till återförsäljare som de själva väljer, samt att de har rätt att använda sitt varumärke eller sin symbol med förbehåll för den industriella egendomsrätt som är tillämplig på dessa reservdelar (artikel 6.1.9-6.1.11).

(28) För att ge konsumenterna en verklig möjlighet att välja mellan organisationens reparatörer och fristående reparatörer är det lämpligt att ålägga tillverkare skyldigheten att ge reparatörer som inte tillhör organisationen de tekniska uppgifter som är nödvändiga för reparation och underhåll av deras bilmärken, samtidigt som hänsyn bör tas till tillverkarens legitima intresse att själv avgöra hur hans immaterialrättigheter och hans hemliga, väsentliga och bestämda know-how skall utnyttjas vid beviljande av tillstånd till tredje man. Utförandet av dessa rättigheter måste ske utan någon form av diskriminering eller annat missbruk (artikel 6.1.12).

(29) För tydlighetens skull bör de rättsliga effekter som följer av att undantaget inte är tillämpligt i de olika situationer som avses i förordningen definieras (artikel 6.2 och 6.3).

[1] EGT nr L 173, 30.6.1983, s. 1.
[2] EGT nr L 173, 30.6.1983, s. 5.

(30) Försäljnings- och serviceavtal kan undantas enligt de villkor som anges i artiklarna 5 och 6, om tillämpningen av de skyldigheter som avses i artikel 1-4 i medför en förbättring av försäljning och service som är till gagn för konsumenten och det finns en effektiv konkurrens inte endast mellan olika tillverkares säljorganisationer utan även i viss utsträckning inom varje organisation inom den gemensamma marknaden. Beträffande de varugrupper som anges i artikel 1 kan det för närvarande antas att förutsättningarna för en effektiv konkurrens är för handen, också vad gäller handeln mellan medlemsstater, så att europeiska konsumenter i allmänhet kan anses få en skälig andel av de fördelar som denna konkurrens medför.

(31) Övergångsbestämmelser måste fastställas för avtal som gäller den dag denna förordning börjar tillämpas och som uppfyller de villkor för undantag som fastställs i kommissionens förordning (EEG) nr 123/85 av den 12 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av försäljnings- och serviceavtal för motorfordon [1], senast ändrad genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige (artikel 7). Kommissionens befogenheter att återkalla rätten att utnyttja undantag eller att ändra dess räckvidd i särskilda fall bör dessutom specificeras och flera viktiga exempel på sådana fall förtecknas (artikel 8). Om kommissionen utnyttjar sin befogenhet att återkalla rätten till undantaget, enligt artikel 8.2, skall den i sin bedömning beakta de prisskillnader som inte huvudsakligen beror på nationella skatter eller valutasvängningar mellan medlemsstaterna.

(32) In enlighet med förordning 19/65/EEG måste undantaget meddelas för en bestämd period. En period på sju år är lämplig, för att ta hänsyn till motorfordonsbranschens särdrag och den utveckling avseende konkurrensvillkoren som kan förutses inom denna bransch. Kommissionen kommer att regelbundet utvärdera tillämpningen av förordningen genom att senast den 31 december 2000 upprätta en rapport (artiklarna 11 och 13).

(33) De avtal som uppfyller villkoren i denna förordning behöver inte anmälas. Företag kan dock i tveksamma fall anmäla sina avtal till kommissionen i enlighet med bestämmelserna i rådets förordning nr 17 [2], senast ändrad genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige.

(34) De speciella särdrag, härförliga till branschen, som kännetecknar gruppundantaget för försäljning av motorfordon utesluter i princip tillämpligheten av generella gruppundantagsförordningar beträffande försäljning. Detta förhållande bör bekräftas såvitt avser kommissionens förordning (EEG) nr 4087/88 av den 30 november 1988 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av franchiseavtal [3], senast ändrad genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, utan att detta påverkar rätten för företag att i ett enskilt fall begära undantag enligt förordning nr 17. När det gäller förordningarna (EEG) nr 1983/83 och (EEG) nr 1984/83, i vilka en snävare ram fastställs avseende undantag för företag, är det möjligt att överlåta valet åt företagen. Tillämpligheten av kommissionens förordningar (EEG) nr 417/85 [4] och (EEG) nr 418/85 [5], senast ändrade genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, och som avser tillämpningen av fördragets artikel 85.3 på grupper av specialiseringsavtal och på grupper av avtal om forskning och utveckling, påverkas inte, eftersom deras tyngdpunkt inte ligger på försäljning (artikel 12).

(35) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av fördragets artikel 86.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Enligt fördragets artikel 85.3 förklaras att på de villkor som föreskrivs i denna förordning skall artikel 85.1 inte tillämpas på avtal i vilka endast två företag är parter och enligt vilka den ena avtalsparten förbinder sig att inom ett visst område inom den gemensamma marknaden för återförsäljning leverera

1) endast till den andra parten, eller

2) endast till den andra parten och till ett angivet antal andra företag inom säljorganisationen

vissa med tre eller flera hjul försedda motorfordon avsedda för användning på allmänna vägar samt reservdelar till dessa.

Artikel 2

Undantaget gäller även om den skyldighet som avses i artikel 1 kombineras med en skyldighet för leverantören att inom det avtalade området varken sälja varor som omfattas av avtalet till konsumenter eller tillhandahålla service för dessa varor.

[1] EGT nr L 15, 18.1.1985, s. 16.
[2] EGT nr 13, 21.2.1962, s. 204/62.
[3] EGT nr L 359, 28.12.1988, s. 46.
[4] EGT nr L 53, 22.2.1985, s. 1.
[5] EGT nr L 53, 22.2.1985, s. 5.

Artikel 3

Undantaget gäller även om den skyldighet som avses i artikel 1 kombineras med en skyldighet för försäljaren

1) att inte utan leverantörens samtycke ändra de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor, såvida inte sådana ändringar är föremål för ett avtal med en konsument och berör ett visst motorfordon som omfattas av avtalsprogrammet och som denne har köpt,

2) att inte tillverka varor som konkurrerar med de varor som omfattas av avtalet,

3) att inte sälja nya motorfordon, som erbjuds av andra än tillverkaren, annat än i separata försäljningslokaler, under separat ledning och genom en separat juridisk person samt på ett sätt som förhindrar sammanblandning mellan märken,

4) att övervaka att en tredje man inom ramen för garantiservice i en gemensam verkstad inte får otillbörlig nytta av leverantörens investeringar, särskilt vad gäller utrustning eller utbildning av personal,

5) att varken sälja reservdelar som konkurrerar med de varor som omfattas av avtalet men som inte motsvarar dessa varor i kvalitetshänseende eller att använda dem för reparation eller underhåll av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor,

6) att inte utan tillverkarens samtycke ingå försäljnings- eller serviceavtal med företag som verkar inom det avtalade området avseende varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor eller ändra eller säga upp sådana avtal,

7) att ålägga företag, med vilka han har ingått avtal enligt punkt 6, skyldigheter motsvarande dem som han har godkänt i förhållande till leverantören och som omfattas av artikel 1-4 och är i överensstämmelse med artiklarna 5 och 6,

8) att inte utanför det avtalade området

   a) ha filialer eller hålla lager för distributionen av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor,

   b) söka kunder till de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor genom personlig reklam,

9) att inte åt tredje man överlåta försäljning eller service av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor utanför det avtalade området,

10) att leverera till en återförsäljare

   a) de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor endast om återförsäljaren är ett företag inom säljorganisationen, eller

   b) reservdelar som omfattas av avtalsprogrammet endast om återförsäljaren använder dem till reparation eller underhåll av ett motorfordon,

11) att sälja motorfordon som omfattas av avtalsprogrammet eller motsvarande varor till konsumenter genom en mellanhand endast om denne i förväg har erhållit en skriftlig fullmakt för att köpa och, om fordonet avhämtas av honom, att motta leverans av detta.

Artikel 4

1. Undantaget gäller oavsett om försäljaren har ålagts skyldigheten

1) att för försäljning och service iaktta minimikrav, särskilt när det gäller

   a) affärslokalernas och de tekniska serviceanläggningarnas utrustning,

   b) personalens fackmässiga och tekniska utbildning,

   c) reklam,

   d) hämtning, lagring och leverans av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor och service på dessa,

   e) reparation och underhåll av de varor som omfattas av avtalet och motsvarande varor, särskilt när det gäller motorfordonens säkra och tillförlitliga funktion,

2) att från leverantören beställa de varor som omfattas av avtalet endast vid vissa tidpunkter eller inom vissa tidsfrister, förutsatt att intervallet mellan beställningar inte överstiger tre månader,

3) att inom det avtalade området och inom en viss tidsperiod eftersträva att sälja den minimikvantitet av de varor som omfattas av avtalet och som fastställs av parterna gemensamt eller, om parterna inte är eniga om den minimikvantitet av varor som skall säljas årligen, av en oberoende expert, med särskilt beaktande av den tidigare försäljningen inom området samt av försäljningsprognoser för området och på nationell nivå,

4) att lagerföra den mängd av de varor som omfattas av avtalet som bestäms i enlighet med det förfarandet och i punkt 3,

5) att ha de demonstrationsfordon som omfattas av avtalsprogrammet, eller det antal sådana fordon som bestäms i enlighet med det förfarande som föreskrivs i punkt 3,

6) att för de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor utföra garantiservice, kostnadsfri service och service i samband med återtagande av fordon,

7) att för garantiservice, kostnadsfri service och service i samband med återtagande av fordon i fråga om de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor endast använda reservdelar som omfattas av avtalsprogrammet eller motsvarande delar,

8) att i allmänna termer upplysa konsumenterna om i vilken omfattning reservdelar av annat ursprung kan komma till användning vid reparation eller underhåll av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor,

9) att upplysa konsumenterna varje gång reservdelar av annat ursprung har använts vid reparation eller underhåll av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor.

2. Undantaget gäller även de skyldigheter som avses i punkt 1, om dessa skyldigheter i enskilda fall omfattas av förbudet i artikel 85.1.

Artikel 5

1. I samtliga fall skall undantaget gälla endast om

1) försäljaren förbinder sig

a) att när det gäller motorfordon som omfattas av avtalsprogrammet eller motsvarande motorfordon som har levererats inom den gemensamma marknaden av ett annat företag tillhörande säljorganisationen

— uppfylla garantivillkoren och utföra kostnadsfri service och service i samband met återtagande av fordon i en omfattning som motsvarar försäljarens skyldighet enligt artikel 4.1.6,

— utföra reparationer och underhåll i enlighet med artikel 4.1 1 e,

b) att ålägga inom det avtalade området med vilka han har ingått försäljnings- och serviceavtal enligt artikel 3.6 skyldigheten att uppfylla garantivillkoren och utföra kostnadsfri service i samband med återtagande av fordon i minst samma omfattning som det åligger honom själv.

2) leverantören

a) inte utan saklig grund vägrar att ge sitt samtycke till att ingå, ändra eller säga upp sådana underavtal som avses i artikel 3.6,

b) inte i förhållande till färsäljarens skyldigheter enligt artikel 4.1 tillämpar minimikrav eller kriterier för beräkningar på ett sådant sätt att försäljaren utan saklig grund utsätts för diskriminering eller orättvis behandling.

c) i det system han använder för att beräkna rabatter vid sammanräkning av kvantiteter eller värdet på de varor som färsäljaren under en viss period har erhållit från leverantören och företag med anknytning till denne åtminstone skiljer mellan leveranser av

— motorfordon som omfattas av avtalsprogrammet,

— reservdelar som omfattas av avtalsprogrammet, för leveranser av vilka försäljaren är beroende av företag inom säljorganisationen, och

— andra varor,

d) för fullgörande av försäljningsavtal som har träffats mellan försäljaren och en konsument inom den gemensamma marknaden till försäljaren levererar en personbil som motsvarar en modell som omfattas av avtalsprogrammet och som säljs av tillverkaren eller med tillverkarens samtycke i den medlemsstat där fordonet skall registreras.

2. Om försäljaren enligt artikel 4.1 har åtagit sig att förbättra distributions- och servicestrukturen, gäller undantaget under förutsättning att

1) leverantören befriar försäljaren från de skyldigheter som anges i artikel 3.3, om försäljaren visar att det finns saklig grund för detta,

2) avtalet gäller för en tid av minst fem år eller, om giltighetstiden är obestämd, den normala uppsägningstiden är minst två år för båda parter: denna giltighetstid förkortas till minst ett år

— om leverantören är skyldig enligt lag eller ett särskilt avtal att betala skälig ersättning vid avtalets upphörande, eller

— om det gäller försäljarens anslutning till säljorganisationen och det är första gången som han avtalar om avtalstid eller normal uppsägningstid,

3) vardera parten, när det gäller ett tidsbestämt avtal, förbinder sig att minst sex månader före avtalets upphörande underrätta den andra parten om att han inte avser att förlänga avtalet.

3. De villkor för undantag som anges i punkterna 1 och 2 påverkar inte

— leverantörens rätt att säga upp avtalet med minst ett års uppsägningstid på grund av ett behov av omorganisation av hela eller en väsentlig del av säljorganisationen,

— en parts rätt att i undantagsfall säga upp avtalet om den andra parten underlåter att fullgöra någon av de grundläggande skyldigheterna.

I varje enskilt fall måste parterna, i händelse av meningsskiljaktigheter godta att tvisten snabbt löses genom anlitande av en oberoende expert eller genom skiljedomsförfarande, utan att detta påverkar parternas rätt att vända sig till behöriga domstolar i enlighet med gällande nationell rätt.

Artikel 6

1. Undantaget skall inte gälla om

1) båda avtalsparterna eller de företag som har anknytning till dem är motorfordonstillverkare, eller

2) parterna kopplar sitt avtal till avtalsbestämmelser avseende andra varor eller andra tjänster än dem som avses i denna förordning, eller tillämpar sitt avtal på sådana varor eller tjänster, eller

3) parterna, i fråga om motorfordon försedda med tre eller flera hjul, reservdelar till eller service för sådana fordon, träffar avtal om konkurrensbegränsningar som inte uttryckligen är undantagna enligt denna förordning, eller

4) parterna, i fråga om motorfordon försedda med tre eller flera hjul eller reservdelar till dessa, träffar avtal eller deltar i samordnade förfaranden som är undantagna från förbudet i fördragets artikel 85.1 enligt förordning (EEG) nr 1983/83 eller (EEG) nr 1984/83 i en omfattning som går utöver räckvidden av den här förordningen, eller

5) parterna avtalar att leverantören förbehåller sig rätten att ingå försäljnings- och serviceavtal avseende de varor som omfattas av avtalet med andra, särskilt angivna företag, som bedriver verksamhet inom det avtalade området, eller att ändra det avtalade området, eller

6) tillverkaren, leverantören eller ett annat företag inom säljorganisationen direkt eller indirekt begränsar återförsäljarens frihet att bestämma priser och rabatter vid återförsäljning av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor, eller

7) tillverkaren, leverantören eller ett annat företag inom säljorganisationen direkt eller indirekt begränsar möjligheten för konsumenter, mellanhänder, eller försäljare att från det företag som de själva väljer inom säljorganisationen inom den gemensamma marknaden köpa de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor, eller service för sådana varor eller begränsar möjligheten för konsumenter att i icke kommersiellt syfte återförsälja de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor,

8) leverantören utan saklig grund beviljar försäljare ersättning beräknad på grundval av bestämmelseorten för de återförsålda motorfordonen eller köparens hemort, eller

9) leverantören direkt eller indirekt begränsar försäljarens frihet enligt artikel 3.5 att från ett tredje företag som vederbörande själv väljer, köpa reservdelar som konkurrerar med de varor som omfattas av avtalet och som är av likvärdig kvalitet, eller

10) tillverkaren direkt eller indirekt begränsar reservdelstillverkarens frihet att leverera sina varor till den återförsäljare som de själva väljer, inbegripet sådana återförsäljare som tillhör säljorganisationen, som sådana reservdelar är av likvärdig kvalitet som de varor som omfattas av avtalet, eller

11) tillverkaren direkt eller indirekt begränsar reservdelsproducentens frihet att på ett väl synligt ställe placera sitt varumärke eller sin symbol på delar som levereras för den ursprungliga monteringen eller för reparation eller underhåll av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor, eller

12) tillverkaren vägrar att, i förekommande fall mot betalning, tillhandahålla reparatörerna som inte tillhör säljorganisationen sådana tekniska uppgifter som krävs för reparation eller underhåll av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor eller som krävs för tillämpningen av miljöskyddsbestämmelser, förutsatt att sådana uppgifter inte omfattas av immaterialrättigheter eller inte utgör hemlig, väsentlig och bestämd know-how. Rätten att vägra lämna ut nödvändiga tekniska uppgifter får i dessa fall inte missbrukas.

2. I de fall som anges i punkt 1.1 – 15 att undantaget inte är tillämpligt på några klausuler om konkurrensbegränsning i det aktuella avtalet. I de fall som anges i punkt 1.6 – 12 gäller detta endast de klausuler som har avtalats till förmån för tillverkaren, leverantören eller andra företag i säljorganisationen som deltar i det förfarande mot vilket invändningar görs.

3. Utan att följderna för övriga bestämmelser i avtalet påverkas, gäller de fall som anges i punkt 1.6 – 1.12 det förhållandet, att undantaget inte är tillämpligt, endast på de klausuler om konkurrensbegränsning som har avtalats till förmån för tillverkaren, leverantören eller andra företag i säljorganisationen och som ingår i de försäljnings- och serviceavtal som har träffats för ett geografiskt område inom den gemensamma marknaden inom vilket konkurrensen snedvrids genom det förfarande, mot vilket invändningar görs och endast så länge detta förfarande pågår.

Artikel 7

Förbudet i fördragets artikel 85.1 skall under perioden från och med den 1 oktober 1995 till och med den 30 september 1996 inte gälla avtal som redan är i kraft den 1 oktober 1995 och som uppfyller de villkor för undantag som avses i förordning (EEG) nr 123/85.

Artikel 8

Kommissionen kan enligt artikel 7 i förordning nr 19/65 EEG bestämma att den här förordningen inte skall tillämpas, om den i ett visst fall konstaterar att ett avtal som omfattas av den här förordningen ändå har verkningar som är oförenliga med bestämmelserna i fördragets artikel 85.3, och särskilt

1) om, inom den gemensamma marknaden eller en väsentlig del av den, de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor inte är utsatta för konkurrens från varor som på grund av sina egenskaper, pris och tilltänkta användning av konsumenterna betraktas som likartade,

2) om det för de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor kontinuerligt tillämpas priser eller leveransvillkor som skiljer sig väsentligt mellan medlemsstater och dessa väsentliga skillnader främst beror på skyldigheter som är undantagna enligt denna förordning.

3) om tillverkaren eller ett företag inom säljorganisationen utan saklig grund tillämpar diskriminerande priser eller villkor vid leverans till försäljare av de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor.

Artikel 9

Denna förordning skall också tillämpas på sådana samordnade förfaranden som avses i denna förordning.

Artikel 10

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1) "försäljnings- och serviceavtal": ramavtal för en bestämd eller obestämd period mellan två företag enligt vilka den part som levererar varorna åt den andra parten överlåter försäljning och service beträffande dessa varor.

2) "parter": de företag som är parter i ett sådant avtal som avses i artikel 1, där leverantören är det företag som levererar de varor som omfattas av avtalet och försäljaren är det företag åt vilket leverantören överlåter försäljning och service beträffande dessa varor.

3) "det avtalade området": det angivna område inom den gemensamma marknaden som omfattas av den exklusiva leveransskyldighet som avses i artikel 1.

4) "varor som omfattas av avtalet": med tre eller flera hjul försedda nya motorfordon avsedda för användning på allmänna vägar samt reservdelar till dessa som är föremål för ett sådant avtal som avses i artikel 1.

5) "avtalsprogrammet": samtliga varor om omfattas av avtalet.

6) "reservdelar": delar som är avsedda att monteras i eller på ett motorfordon för att ersätta fordonets delar. Avgränsningen mellan reservdelar och andra delar och tillbehör bestäms på det sätt som är brukligt i branschen.

7) "tillverkaren": ett företag

   a) som tillverkar eller låter tillverka de motorfordon som omfattas av avtalsprogrammet, eller

   b) som har anknytning till ett företag enligt a.

8) "anknutna företag":

   a) företag av vilka det ena direkt eller indirekt

      — äger mer än hälften av det andra företagets kapital- eller rörelsetillgångar, eller

      — kan utöva mer än hälften av rösträttigheterna i det andra, eller

— kan utse mer än hälften av ledamöterna i det andra företagets styrelse, direktion eller organ som rättsligt företräder företaget, eller

— har rätt att leda det andra företagets verksamhet,

b) företag i förhållande till vilka ett tredje företag direkt eller indirekt kan utöva de rättigheter eller befogenheter som anges i a.

9) "företag inom säljorganisationen": avtalsparterna samt tillverkaren och de företag åt vilka försäljning eller service beträffande de varor som omfattas av avtalet eller motsvarande varor har överlåtits av tillverkaren eller med dennes samtycke.

10) "en personbil som motsvarar en modell som omfattas av avtalsprogrammet": en personbil

— som är serietillverkad eller -seriemonterad av tillverkaren, och

— som har samma karosseriform, kardanaxel, chassi och motortyp som en personbil som omfattas av avtalsprogrammet.

11) "motsvarande varor, motsvarande motorfordon och motsvarande delar" varor, motorfordon och reservdelar som är av samma typ som de som omfattas av avtalsprogrammet, som säljs av tillverkaren eller med dennes samtycke och som är föremål för ett försäljnings- eller serviceavtal med ett företag inom säljorganisationen.

12) "återförsäljning": alla transaktioner varigenom en fysisk eller juridisk person — återförsäljaren — säljer ett nytt motorfordon som han tidigare har förvärvat i eget namn och för egen räkning, oavsett den i civilrättsliga beteckningen på eller formen för den transaktion varigenom återförsäljningen sker. Uttrycket återförsäljning omfattar alla leasingavtal som innehåller villkor om överförande av äganderätt eller förköpsrätt innan avtalet löper ut.

13) "distribution och försäljning" innefattar även andra avsättningsformer som försäljaren tillämpar, såsom leasing.

Artikel 11

1. Kommissionen kommer att företa en regelbunden utvärdering av tillämpningen av denna förordning, särskilt vad avser de effekter som det undantagna distributionssystemet har på varorna i fråga mellan de olika medlemsstaterna och på servicekvaliteten till konsumenter.

2. Kommissionen kommer att inhämta synpunkter från organisationer och experter som företräder de olika berörda parterna, särskilt konsumentorganisationer.

3. Kommissionen kommer att senast den 31 december 2000 utarbeta en rapport om utvärderingen av denna förordning, med hänsyn särskilt till de kriterier som avses i punkt 1.

Artikel 12

Förordning (EEG) nr 4087/88 är inte tillämplig på avtal avseende de varor och tjänster som omfattas av denna förordning.

Artikel 13

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1995.

Den skall tillämpas från och med den 1 oktober 1995 till och med den 30 september 2002.

Bestämmelserna i förordning (EEG) nr 123/85 skall fortsätta att gälla till och med den 30 september 1995.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 28 juni 1995.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen